

Datum	Vår referens	Sida
2015-06-04	Dnr: 15-2209	1(21)
Ert datum	Er referens	
2015-03-06	N2015/2228/ITP	

Konkurrensavdelningen
Roger Gustafsson
073-644 57 52
roger.gustafsson@pts.se

Näringsdepartementet
Lena Hägglöf

PTS remissvar på promemorian *Billigare utbyggnad av bredbandsnät (N2015/2228/ITP)*

Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. Myndigheten ska verka för att målen inom politiken för informationssamhället uppnås. Myndigheten ska, inom ramen för sina uppgifter enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, verka för att de mål som anges i lagen uppnås.

PTS lämnar med utgångspunkt från myndighetens ansvarsområde följande synpunkter på promemorian *Billigare utbyggnad av bredbandsnät* från den 6 mars 2015. Promemorian syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.

Catarina Wretman

Yttrandet har beslutats av stf generaldirektören Catarina Wretman. I ärendets slutliga handläggning har sakkunnige Roger Gustafsson (föredragande), handläggaren Maria Aust, enhetschefen Kristina Mellberg, avdelningschefen Rikard Englund och chefsjuristen Karolina Asp deltagit.

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

1 Inledning

Den promemoria som Näringsdepartementet har remitterat föreslår lagstiftning för att i Sverige genomföra direktiv 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Direktivet syftar till att sänka kostnaderna för utbyggnad av kommunikationsnät för såväl fast som trådlöst bredband. Detta genom att befintlig fysisk infrastruktur används för utbyggnad, genom en ökad samordning av bygg- och anläggningsprojekt och genom att byggnader utrustas med infrastruktur för att underlätta installation av bredband.

Post- och telestyrelsen (PTS) är i grunden positiv till de förslag som lämnas i promemorian. De två nya uppgifter som föreslås att PTS ska få från den 1 juli 2016, som tvistlösningsorgan och som central informationspunkt i Sverige, bedömer myndigheten kommer att fungera väl tillsammans med de uppgifter som myndigheten redan idag har. Detta gäller även det tillsynsansvar som också föreslås tillföras PTS.

I följande delar av detta remissvar har PTS valt att fokusera på de förbättringsområden som myndigheten har uppmärksammat. Dessa förbättringsområden bör i förhållande till förslaget dels kunna ge ytterligare incitament till utbyggnad, dels värna konkurrensen.

En svårighet med genomförandet av direktivet är att ett flertal detaljfrågor lämnas att avgöras vid tvislösning och därpå följande domstolsprocesser. Detta innebär en osäkerhet för alla aktörer som berörs av förslaget. PTS bedömer dock att denna osäkerhet ändå går att begränsa något, vilket är ett övergripande syfte med de synpunkter och förslag som PTS lämnar i detta remissvar. PTS bedömer att det vid genomförandet av direktivet i Sverige inte är möjligt att undanröja samtliga osäkerheter som följer av att direktivet tar ett mycket brett grepp på uppgiften att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnaden.

Nedan ger PTS synpunkter på de förslag som ges i promemorian. Inledningsvis lämnar PTS myndighetens övergripande synpunkter i avsnitt 2. Sedan lämnas i avsnitt 3 mer precisa synpunkter knutet till den föreslagna lagtexten.

2 PTS synpunkter och förslag

Sammanfattning

- Rätten till tillträde bör bedömas utifrån bredbandsbyggarens behov
- Undantag för tillträde till infrastruktur i byggnader bör inte införas
- Även nyetableringar och mindre projekt bör omfattas av rättigheter
- Obligatorisk samordningsskyldighet för offentliga aktörer bör införas
- Ersättningsvillkor bör inte baseras på marknadsmässig ersättning
- En tydligare informationsskyldighet minskar risk för förseningar
- Reglerna om avgiftsuttag kan förenklas
- Finansieringen av informationspunkten kan förtydligas
- Författningsändringar kan krävas för att tillgodose krav på sekretess

2.1 Rätten till tillträde till fysisk infrastruktur bör bedömas utifrån behoven hos den faktiska bredbandsutbyggaren

PTS bedömning: Förslaget till 2 kap. 1 § 2 st. p 7 i utbyggnadslagen bör knytas närmare till syftet med direktivet genom att tydliggöra att utgångspunkten för bedömningen om ett alternativt tillträde (med fiber) kan vara skäl att neka tillträde till passiv infrastruktur måste vara behoven hos den som bygger ut ett bredbandsnät.

Som huvudregel finns en rätt för den som bygger ut ett bredbandsnät med hög kapacitet att få tillträde till fysisk infrastruktur från en nätinnehavare. En nätinnehavare har endast möjlighet att neka tillträde på någon av de grunder som räknas upp i 2 kap. 1 § 2 st. p 1-7 i förslaget till lag om åtgärder för billigare utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen).

PTS har inga invändningar mot förslaget vad gäller punkterna 1-6. PTS bedömer dock att en modifierad utformning av punkten 7 skulle leda till att lagförslaget i högre utsträckning korresponderar mot syftet med utbyggnadsdirektivet. Av skälen i direktivets ingress, p. 17, framgår att ”När nätoperatören redan tillhandahåller tillträde i grossistledet till fysisk nätinfrastruktur *som skulle tillgodose behoven för den som ansöker om tillträde*, kan tillträdet till den underliggande fysiska infrastrukturen ha negativ ekonomisk inverkan på nätoperatörens affärsmodell och investeringsincitament och eventuellt medföra en ineffektiv duplicering av nätelement.” (PTS kursivering)

Detta innebär att utgångspunkten för bedömning av om tillträde till passiv infrastruktur får nekas genom att ett alternativt tillträde erbjuds måste göras utifrån de behov som en bredbandsutbyggare har i det enskilda fallet. Detta förhållande anser PTS bör lyftas fram i förslaget till lagtext. (Se förslag till förändring av lagtexten i avsnitt 3.1 nedan)

Ett konkret fall där detta kan bli aktuellt är om en kommun kraftigt har begränsat möjligheterna för andra aktörer än det egna stadsnätet att förlägga egen fiberkanalisation i kommunal mark. En bredbandsutbyggare som vill bygga ut ett eget nät i en sådan kommun kommer att på vissa delsträckor behöva lägga fiberkablar med hög kapacitet.

Fiberkablar med ett mycket stort antal fibrer, upp till 1000 stycken, förekommer redan idag och kan tänkas bli vanligare i framtiden. Den typen av installationer kan inte ersättas genom att hyra enskilda fibrer av någon annan aktör. Det är dessutom osannolikt att den kapaciteten finns ledig men däremot ryms en sådan kabel ofta i en befintlig fysisk infrastruktur eftersom den kan ha en diameter under 30 mm. Det är viktigt att regleringen är tillräckligt flexibel för att sådana situationer ska kunna hanteras. Bredbandsutbyggnad, särskilt när kapaciteten i näten behöver höjas, handlar ofta om att hantera andra flaskhalsar än enbart tillgång till accessnät till enskilda företag eller hushåll med en eller ett fåtal fibrer.

PTS bedömer att skyddet mot ekonomiskt ineffektiv duplicering av nätelement kvarstår med den förändring som PTS föreslår. För det fall att det alternativa tillträde som erbjuds kan uppfylla bredbandsbyggarens behov kan inte något tillträde till fysisk infrastruktur med stöd av lagen bli aktuellt. I de fall där behoven inte uppfylls kan det inte vara fråga om en duplicering av nätelement eftersom alternativen uppenbart inte är likvärdiga.

2.2 Något undantag från rätten till tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader bör inte införas i Sverige

PTS bedömning: Ett införande av det föreslagna undantaget från rätten till tillträde till infrastruktur i byggnader är i grunden obehövligt i Sverige. Ett sådant undantag kommer inte att påverka bredbandsutbyggnaden positivt. Undantaget riskerar dock att ytterligare befästa förhållanden som sannolikt leder till högre priser för slutkunder i flerfamiljsfastigheter. Om undantaget ändå införs bör det formuleras på ett delvis annat sätt för att i viss mån undvika negativa konsekvenser.

En ny bestämmelse i 4 kap. 13 b § i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation föreslås för att reglera rätten för en bredbandsbyggare att få tillträde till infrastruktur i en byggnad. I bestämmelsens andra stycke görs ett undantag för de fall då tillträde redan ges till ett befintligt elektroniskt kommunikationsnät i byggnaden med hög kapacitet på skäliga villkor och slutanvändarna inte kan anses gynnas av ett tillträde till byggnadens fysiska infrastruktur för elektronisk kommunikation.

Av direktivets artikel 9(4) framgår att en medlemsstat får bevilja ett sådant undantag som föreslås i 4 kap. 13 b § 2 st. Det finns emellertid inte något krav på medlemsstaterna att införa ett sådant undantag från huvudregeln att bevilja tillträde till alla fastigheter. PTS anser att ett sådant undantag är onödigt i Sverige. För det första kommer mycket få byggare av bredband att vara beredda att bekosta ett nytt nät i en byggnad där det redan finns ett sådant nät. För det andra är effekten som undantaget riskerar att få att konkurrensen på slutkundsmarknaden begränsas och konsumenterna även fortsättningsvis riskera att betala onödigt mycket för sina bredbandsabonnemang. För att förtydliga problemet vill PTS lyfta fram ett enkelt räkneexempel som bygger på vad teleoperatörer har framfört till PTS:

Kostnaden för att anlägga ett fastighetsnät i ett flerfamiljshus varierar, efter vad PTS erfarit från såväl fastighetsägare som teleoperatörer, mellan 2000 och 3000 kronor per lägenhet. Detta är en engångskostnad. En fastighetsägare som gör en sådan investering kan höja hyran för sina hyresgäster med minst 70 kronor per månad. Dessutom kan fastighetsägaren hyra ut fastighetsnätet till en kommunikationsoperatör för i vart fall minst lika mycket. Båda dessa intäkter för fastighetsägaren motsvaras av kostnader som belastar hyresgästen, antingen direkt genom hyran eller genom att kostnaden för kommunikationsoperatören vältras över på bredbandsleverantören som i sin tur tar ut den av hyresgästen. Detta innebär att fastighetsägarens investering, vars ekonomiska livslängd kan bedömas vara 20 år eller mer ofta är återbetalad inom två till tre år. Utbyggnad av fastighetsnätet är en mycket god affär för en fastighetsägare och det går inte att utesluta att detta är en långsiktigt skadlig monopolprissättning. Undantaget som föreslås riskerar att konservera dessa höga prisnivåer utan att det leder till någon ytterligare bredbandsutbyggnad.

Om direktivet i stället implementeras utan undantaget ökar sannolikheten för att kostnaden för kommunikationsoperatörer och bredbandsleverantörer minskar. Det innebär sannolikt lägre priser för konsumenter och företag eller att dessa för samma kostnad som idag kan välja en bredbandstjänst med högre kapacitet i linje med målen för den digitala agendan. PTS sammantagna bedömning är därför att undantaget har fler negativa än positiva konsekvenser och bör tas bort.

Om undantaget ändå behålls bör det begränsas. Ett sätt att begränsa undantaget är att det enbart ska gälla i de fall då fysiskt tillträde ges till ledningarna i det befintliga kommunikationsnätet i byggnaden (jmf bestämmelsen i LEK 4 kap. 13 a §). Det innebär att ett erbjudande om tillträde till en kommunikationsoperatörstjänst eller motsvarande virtuellt tillträde inte påverkar rätten att få tillträde till fysisk infrastruktur i byggnaden.

En invändning mot att försöka begränsa möjligheten för fastighetsägare att få en intäkt från hyresgästers bredbandsanvändning är att det står i konflikt med den äganderätt som tillkommer ägaren till en fastighet. PTS bedömer dock att den inskränkningen i äganderätten kan motiveras med hänvisning till de ändamål som direktivet, den svenska implementeringen och lagen om elektronisk kommunikation faktiskt syftar till att uppnå.

Generellt skulle motiven för undantaget kunna skrivas på ett sätt som förenklar tolkningen av lagen. Det nuvarande förslaget ger i flera fall endast en begränsad vägledning vid tvistlösning. Detta är särskilt problematiskt mot bakgrund av att PTS i vissa fall ska göra mycket omfattande och svåra prövningar under begränsad tid. Bristen på vägledning riskerar att leda till längre handläggningstider än vad som är önskvärt när PTS ska fatta beslut i tvistlösningsärenden.

2.3 Även nyetableringar och mindre bredbandsprojekt (t.ex. byanät) bör omfattas av rättigheterna till tillträde enligt förslaget

PTS bedömning: Förslaget bör justeras så att byalag, motsvarande mindre lokala bredbandsutbyggare och helt nya aktörer, på ett bättre sätt kan dra nytta av möjligheterna att bygga ut sina bredbandsnät genom tillträde till andras infrastruktur.

Promemorians förslag till definitionen av bredbandsutbyggare omfattar endast redan etablerade tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät. Detta utesluter i dagsläget såväl byalag och andra mindre utbyggare som aktörer som ännu inte finns etablerade i Sverige. Såväl mindre som nya aktörer kan komma att spela en avgörande roll för den fortsatta bredbandsutbyggnaden i Sverige.

Sverige ligger, vid en jämförelse med många andra EU-länder, bra till vad gäller utbyggnaden av snabbt bredband. Enligt PTS senaste bredbandskartläggning har 61 procent av alla hushåll och företag tillgång till 100 Mbit/s och 75 procent av alla hushåll och företag tillgång till 30 Mbit/s. PTS prognoser pekar mot att Sveriges tätorter är utbyggda med snabbt bredband inom de närmsta tre åren. Den utbyggnad som nu kvarstår består till stora delar av de områden som möter störst utmaningar eftersom de hör till dem där det är svårast att göra lönsamma investeringar för kommersiella aktörer, landsbygden. För denna utbyggnad blir det synnerligen viktigt att vidta de åtgärder som krävs för att utbyggnaden ska bli billigare.

En stor del av utbyggnaden på landsbygden sker av lokala organisationer som bygger småskaliga nät. Dessa nät faller inte in under definitionen av

tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät. Detta dels eftersom byanäten i regel inte har något nät eller något tillhandahållande i byggnationsfasen, dels eftersom byanätens nät i regel inte betraktas som allmänna nät utan som privata. Den föreslagna definitionen skulle utesluta byanäten från att åberopa tillträden med stöd av den nya lagen.

De lokala aktörer som bygger bredband får ofta delfinansiering via statligt stöd, det s.k. landsbygdsprogrammet. Statens jordbruksverk är huvudman för programmet och det finns 3,25 miljarder kronor avsatt för bredbandsutbyggnad för perioden 2014-2020, vilket uppskattas bidra till finansieringen av anslutningar till cirka 500 000 hushåll. Ju mer dessa aktörer kan sänka sina kostnader genom att använda befintliga infrastrukturer, desto fler hushåll kommer stöden att räcka till.

Att ge byanät möjlighet att ta del av de möjligheter direktivet ger skulle ligga i linje med direktivets syfte, billigare utbyggnad av bredband. Byanät är däremot idag i regel inte anmälningspliktiga enligt 2 kap. 1 § LEK och ingår således inte i den krets som direktivet anser bör vara skyldiga att betala avgift för tvistlösning, tillsyn och informationspunkten. PTS bedömer dock att nivån på den avgift byanäten skulle kunna åläggas att betala inte uppväger den administrativa börda och kostnad det skulle innebära för såväl myndigheten som byanäten att administrera avgiftshantering. Något behov att ta ut avgifter av byanät ser PTS därför inte.

2.4 En obligatorisk samordningsskyldighet för offentliga aktörer bör införas

PTS bedömning: Skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt bör utvidgas till att alla omfatta offentliga aktörer, oavsett om projekten finansieras med offentliga medel eller inte.

Enligt förslaget till 3 kap. 1 § i utbyggnadslagen ska en nättinnehavare som utför ett bygg- eller anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel på skäliga villkor medge samordning av projektet med en bredbandsutbyggares projekt, om bredbandsutbyggaren begär det.

Utbyggnaden av bredband skulle kunna effektiviseras, om offentliga aktörers infrastrukturarbeten omfattas av en samordningsskyldighet. Dessa aktörers infrastruktur är en strategiskt viktig resurs för utbyggnadsarbetet. Det har på såväl EU-nivå som i Sverige ofta framhållits vilken stor betydelse tillgången till bredband har för såväl utvecklandet av privata som offentliga tjänster som kan komma medborgare och företag till del. Utbyggnadsdirektivet är en produkt av det synsättet, liksom bredbandsmålen och målen i den digitala agendan om att användandet av bredbandstjänster med hög hastighet bör öka.

PTS bedömer därför att alla offentliga aktörer, inom ramen för sina respektive uppdrag och verksamheter, bör verka för att förenkla bredbandsutbyggnaden. Ett sätt att åstadkomma detta är att samordna bygg- och anläggningsprojekt för att sänka kostnaderna. Samordning bör därför vara ett krav vid sådana aktörers samtliga bygg- och anläggningsarbeten.

Till detta kan läggas de särskilda praktiska svårigheter som finns med att bedöma om en offentlig aktör finansierar sina bygg- och anläggningsprojekt med offentliga medel eller inte.

PTS föreslår därför att bestämmelsen i 3 kap. 1 § utbyggnadslagen ska utvidgas så att detta ansvar för offentliga aktörer tydligt framgår.

2.5 Ersättningsvillkor bör inte baseras på begreppet marknadsmässig ersättning

PTS bedömning: Ersättning vid tillträde till fysisk infrastruktur bör inte baseras på begreppet marknadsmässig ersättning utan formuleras mer likt direktivet, dvs. att prisvillkoren ska vara rättvisa och rimliga. PTS föreslår att ersättningen vid fastställande av ett rättvist och rimligt pris i en tvistlösning i första hand ska vara kostnadsbaserad med tillägg för en vinst som är rimlig i förhållande till vad lagen ska uppnå enligt direktivet. Därmed knyts den svenska implementeringen närmare direktivets text.

För aktörer som omfattas av självkostnadsprincipen i 8 kap. 3 c § kommunallagen finns en risk att promemorians förslag blir ett undantag från självkostnadsprincipen vilket vore olyckligt, också detta i relation till det övergripande syftet med direktivet att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad.

Slutligen bedömer PTS att den av myndigheten föreslagna metoden att fastställa ersättningen vid en tvist är förutsägbar samt underlättar handläggningen av tvistlösningsärenden. Därmed minskar risken för att de korta tidsfristerna inte kan hållas.

Även ersättning vid tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader bör formuleras mer likt direktivet.

2.5.1 Ersättning vid tillträde till fysisk infrastruktur

Enligt förslaget till utbyggnadslagen (2 kap.1 §) ska en nätinnehavare mot marknadsmässig ersättning och på skäligen villkor i övrigt medge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran av en bredbandsutbyggare.

PTS bedömer att det, av flera skäl, vore bättre om ersättningsvillkoren för tillträde till fysisk infrastruktur formulerades mer likt de villkor som framgår av direktivet. Där betonas att tillträde ska ges enligt rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor. Att i lagtexten införa begreppet marknadsmässig när det gäller ersättningsfrågorna anser PTS innebära flera risker. För det första överensstämmer begreppet inte med direktivtexten vilket leder till att begreppet marknadsmässig måste tolkas vid tvistlösning. Det är ett svårt begrepp att använda vilket kommer att påverka t.ex. tidsfrister när det gäller tvistlösning. För det andra kan det motverka direktivets syfte att sänka priserna. PTS förslag till formulering av lagtexten framgår av avsnitt 3.1 nedan.

Begreppet marknadsmässig ersättning innebär tolkningssvårigheter i tillämpningen

Ett av motiven i promemorian till att marknadsmässig ersättning föreslås är att begreppet redan finns i LEK. Begreppet är inte nytt utan marknadsmässig ersättning fanns med redan i den då tidigare gällande telelagen (SFSnr1993:597) när det gällde villkor för samtrafik. Enligt telelagen fick marknadsmässiga villkor bestämmas för samtrafik som bedrevs av annan än den som har ett betydande inflytande på marknaden. Marknadsmässig infördes sedan i LEK när denna trädde i kraft 2003 när det gäller regler som riktas mot aktörer som inte har en dominerande ställning. Dessa regler återfinns i 4 kap. 3 § om samtrafik och 4 kap. 14 § gällande samlokalisering. Vid revidering av LEK 2011 infördes även marknadsmässig ersättning i en ny regel 4 kap. 13 a § avseende gemensamt nyttjande av ledningar i en byggnad. Begreppet marknadsmässig ersättning kommer inte i något fall i LEK från de EU-direktiv som legat till grund för lagstiftningen. Det finns inte heller någon praxis när det gäller begreppet i LEK eftersom PTS inte har fattat några beslut gällande marknadsmässig ersättning enligt de ovan nämnda paragraferna. Marknadsmässig ersättning är dessutom inte den enda ersättningsmodell som kan tillämpas enligt LEK. Det finns alltså ingen begränsning i LEK om att ersättningen ska vara marknadsmässig vilket inte heller gör att LEK kan tas till stöd för att ersättningen ska vara marknadsmässig.

Motivtexterna till promemorians lagförslag ger intryck av att en marknadsmässig ersättning i första hand ska bygga på vad som gäller på en väl fungerande marknad. Om en sådan inte kan anses existera för den tänkta samförläggningen får stöd för bedömningen sökas på en näraliggande marknad. Om det inte heller finns en sådan ska en tänkt marknad tjäna som utgångspunkt för att bestämma vad en marknadsmässig ersättning är.

Detta innebär sammantaget ett omfattande och oförutsägbart tolkningsarbete. En osäkerhet om begreppets innebörd kan leda till att aktörer som vill bygga ut bredband undviker att använda sig av det regelverk som nu tas fram. PTS

bedömning är att förutsägbarheten ökar med PTS förslag att bygga prisvillkoren på samma sätt som i direktivet, dvs. villkor som är rättvisa och rimliga, inklusive för ersättningen.

Fastställande av ett rättvist och rimligt pris i en tvist

Direktivet anger att villkoren ska vara rättvisa och rimliga för båda parter. Som nämnts ovan bedömer PTS att det vore bättre om ersättningsvillkoren formulerades mer likt dessa och inte som i förslaget som marknadsmässig ersättning. En marknadsmässig ersättning skulle kunna sägas råda vid alla transaktioner där en köpare och säljare lyckas mötas. Det betyder däremot inte att en sådan ersättning alltid är rättvis och rimlig. Omständigheterna kring en transaktion kan vara sådana att parterna känner sig tvungna att gå med på villkor som vare sig är rättvisa eller rimliga. Då det är ett samutnyttjande av infrastruktur som görs möjlig för att påskynda och förenkla en utbyggnad bör villkoren, för att syftet ska kunna uppnås, vara gynnsamma för bredbandsutbyggaren men samtidigt vara rättvisa och rimliga för nätinnehavaren.

PTS föreslår därför att ersättningen vid fastställande av ett rättvist och rimligt pris i en tvistlösning i första hand ska vara kostnadsbaserad med tillägg för en vinst som är rimlig i förhållande till vad lagen ska uppnå enligt direktivet, dvs. en billigare bredbandsutbyggnad utan att det går ut över nätinnehavarens huvudsakliga verksamhet. För denna tolkning av rättvist och rimligt finns även stöd i direktivets ingress (p.19) där det anges att tvistlösningsorganet vid fastställande av priser bör se till att den som tillhandahåller tillträdet har en realistisk möjlighet att täcka sina kostnader. Där framgår vidare att tvistlösningsorganet bör ta hänsyn till den begärda tillgångens inverkan på tillhandahållarens affärsplan, inbegripet de investeringar som gjorts av den tillhandahållare som begäran ställts till, särskilt vad gäller den fysiska infrastruktur som tillträde begärs för.

I de fall tillträde till fysisk infrastruktur redan erbjuds på en väl fungerande marknad kan ett marknadspris anses vara rättvist och rimligt. Ett marknadspris kännetecknas enligt vedertagen ekonomisk teori av att övervinster konkurrerats bort. I ett sådant fall torde det dock inte bli aktuellt med tvistlösning kring prisvillkoren.

För aktörer som omfattas av självkostnadsprincipen i 8 kap. 3 c § kommunallagen finns en risk att promemorians förslag skapar ett undantag från självkostnadsprincipen. PTS bedömer att det vore negativt, kanske framförallt i relation till det övergripande syftet med direktivet att sänka kostnaderna för bredbandsutbyggnad. PTS bedömer dock att den av myndigheten föreslagna

utförningen av bestämmelsen inte torde få denna effekt, särskilt inte om självkostnadsprincipen och dess betydelse betonas i motiven.

2.5.2 Ersättning vid tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader

Även när det gäller tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader föreslås i promemorian att detta ska ske mot marknadsmässig ersättning, vilket skiljer sig från direktivets rättvisa och icke-diskriminerande prisvillkor. Förslaget finns i en ny bestämmelse i 4 kap. 13 b § LEK. PTS bedömer även här att villkoren bör formuleras mer likt de som framgår av direktivet och att utgångspunkten bör vara att ersättningen vid fastställande av ett rättvist och rimligt pris i en tvistlösning i första hand ska vara kostnadsbaserad med tillägg för en vinst som är rimlig i förhållande till vad lagen ska uppnå enligt direktivet.

Precis som när det gäller tillträde till fysisk infrastruktur skulle det i de fall det finns en fungerande marknad kunna anses att ett pris som fastställts på marknaden utgör ett rättvist och rimligt pris. Frågan är dock om det kan anses finnas en fungerande marknad för tillträde till infrastruktur i fastigheter. På en fungerande marknad har övertvinster konkurrerats bort. Tillträde till en fastighetsinfrastruktur kan liknas vid ett monopol och risken är stor att de priser som avtalats mellan parterna är högre än de som direktivet syftar till.

I 4 kap. 13 a § LEK återfinns idag den s.k. fastighetsnätsregleringen vilken innebär att PTS kan förplikta en operatör eller fastighetsägare att tillhandahålla gemensamt utnyttjande av ledningar i en byggnad. Detta ska då ske mot marknadsmässig ersättning. Denna regel kan ge tillträde till ledningarna i en byggnad (fastighetsnätet). Promemorians förslag till en ny bestämmelse i 4 kap. 13 b § ger möjlighet till tillträde till bl.a. den kanalisation i vilken ledningar kan dras. PTS var vid införandet av 4 kap. 13 a § kritisk till lagstiftarens val av marknadsmässig ersättning som ersättningsprincip.

Det finns fördelar med att det, inom ramen för LEK, inte finns två olika system för ersättning vid tillträden till infrastruktur i fastigheter. PTS föreslår därför att även tillträde enligt 4 kap. 13 a § formuleras på samma sätt som PTS föreslår för 4 kap.13 b §.

2.6 Informationsskyldigheten bör förtydligas i motiven för att undvika fördröjda bygg- och anläggningsprojekt för mobila bredbandsnät

PTS bedömning: Det bör förtydligas att minimitiden för information om bygg- och anläggningsprojekt inte ska leda till återkommande förseningar för projekt som behöver planeras om.

Informationsskyldigheten skulle istället för att ge incitament till en snabbare utbyggnad kunna ge motsatt effekt för mobilnätutbyggnaden i landsbygdsområden.

När det gäller information om pågående eller planerade bygg- eller anläggningsprojekt som helt eller delvis finansieras av offentliga medel ställer lagförslaget krav på att nätinnehavare ska göra information om dessa tillgänglig via informationspunkten sex månader, eller om särskilda skäl finns senast en månad, innan tillstånd söks hos behöriga myndigheter. Vidare ställer lagen krav på alla nätinnehavare, oavsett hur projektet är finansierat, som har fått eller sökt tillstånd till ett bygg- och anläggningsprojekt eller som förväntas söka ett sådant tillstånd de kommande sex månaderna att på begäran ge bredbandsutbyggare information om bygg och anläggningsprojekt. Denna information ska sedan göras tillgänglig via informationspunkten.

Som exempel på sådana bygg- och anläggningsprojekt kan nämnas byggnation av mobilmaster där bygglovsansökan bör vara det tillstånd som avgör tidpunkten för informationsskyldigheten. Det förekommer dock ofta att mobiloperatörer är tvungna att lämna in en ny bygglovsansökan eftersom operatören av olika skäl blir nekad bygglov på den önskade platsen, eller inte beviljas andra tillstånd som krävs för bygga där, och därför tvingas ansöka om nytt bygglov till annan plats i närheten för den planerade masten. I ett sådant fall skulle kravet på att lämna ut information en viss tid innan ansökan om tillstånd kunna innebära en försening av projektet.

För att inte riskera att bygg- och anläggningsprojekt försenas till följd av reglerna bör det i förarbetena förtydligas att det är det första tillståndet som söks i ett projekt som avses när tiden för informationsskyldigheten inträffar. Detta även om den geografiska placeringen flyttas något till följd av att den första tillståndsansökan avslås. Nätinnehavaren (operatören) kommer dock enligt lagförslaget att vara skyldig att uppdatera sin information två veckor från det att en förändring har inträffat, vilket skulle innebära att bredbandsutbyggare har möjlighet att få information om en ändrad placering av masten.

I den marknadsdrivna utbyggnaden av mobilnäten konkurrerar operatörerna med varandra genom täckning. En förutsättning för en fortsatt snabb utbyggnad med god konkurrens är att operatörerna inte har kännedom om varandras utbyggnadsplaner. PTS ser därför en risk med att nätinnehavare i form av mobiloperatörer blir skyldiga att lämna in information om planerade bygg- och anläggningsprojekt innan tillstånd (bygglov) söks.

Den möjlighet som lagförslaget ger mobiloperatörer att ta del av information om varandras bygg- och anläggningsprojekt skulle istället för att ge incitament

till en snabbare utbyggnad, vilket är syftet med direktivet, kunna ge motsatt effekt i landsbygdsområden. Om en operatör får kännedom om att en konkurrent avser att bygga en mobilmast i ett område med litet kundunderlag kan detta innebära att operatören avstår från att investera på den tänkta platsen eller en närliggande eftersom det inte bedöms lönsamt. Detta skulle kunna resultera i att den marknadsdrivna utbyggnaden inte når lika långt som den hade gjort utan tillgången till information.

Redan idag kan en mobiloperatör få kännedom om en annans utbyggnadsplaner vid tidpunkten för bygglovsansökan eftersom denna är en offentlig handling. Kraven i lagförslaget innebär dock att informationen kan bli tillgänglig tidigare. Å andra sidan ger lagförslaget nätinnehavare möjlighet att begränsa tillgången till information med hänvisning till bl.a. affärs- och driftsförhållanden.

2.7 Förslaget till reglering av avgiftsuttag kan förenklas

PTS bedömning: Förslaget kan förenklas genom att bestämmelserna om finansieringen samlas i en bestämmelse än som i förslaget tre olika bestämmelser. Det finns också en risk att eventuella uppgifter som faller mellan de föreslagna bestämmelserna inte kan finansieras.

I förslaget till ny lag (utbyggnadslagen) återfinns regler om avgifter i tre olika paragrafer 4 kap 10 §, 5 kap 3 och 6 §§. Paragraferna avser avgift för informationspunkten samt tvistlösning respektive tillsyn enligt lagen. Enligt lagtexten är det samma krets av aktörer som har skyldighet att betala avgift för de tre olika delarna. PTS anser att det därför är motiverat att lägga dessa tre skyldigheter i en och samma paragraf. Vid en jämförelse med LEK hanteras alla avgifter som PTS disponerar i en paragraf i denna lag. Detsamma gäller postlagen, RTTE-lagen och lagen om kvalificerade elektroniska signaturer som också hanteras av PTS.

Enligt LEK ska avgifterna sammantaget motsvara de kostnader som myndigheten har för sin verksamhet enligt lagen. Sådan verksamhet i lagen definieras i en egen bestämmelse. Postlagen och lagen om kvalificerade elektroniska signaturer har motsvarande skrivningar. En motsvarande formulering skulle vara att föredra i den nya lagen eftersom det kan uppstå kostnader som inte med lätthet kan hänföras till någon av de tre kategorierna tvistlösning, tillsyn och informationspunkten. Ett exempel på ett område där ett behov av finansiering kan finnas är kostnader som är kopplade till framtagande av föreskrifter. Om uppgifter inte omfattas av de föreslagna reglerna finns en risk att dessa helt saknar finansiering.

2.8 Finansieringen av den centrala informationspunkten kan förtydligas

PTS bedömning: Uppstår behov av framtida justeringar, tillägg eller behov av utökad kapacitet av den plattform, resurser, personal eller liknande som Ledningskollen har idag, till följd av att denna föreslås som central informationspunkt, är PTS bedömning att avsikten är att dessa kostnader ska bäras av den avgift för informationspunkten som framgår av promemorian.

Idag finansieras Ledningskollen (som föreslås bli en del av den centrala informationspunkten) med medel från beredskapsavgiften, *utgiftsområde 22 Kommunikationer, anslag 2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation, ap.1*. Beredskapsavgift är en avgift som ska finansiera åtgärder som stärker de elektroniska kommunikationerna mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid och vid höjd beredskap. Samtliga anmälda operatörer som har en årsomsättning på 30 miljoner kronor eller mer ska betala avgiften. Tjänsten finansieras också via ett samarbetsavtal med Svenska Kraftnät och Trafikverket, där dessa åtagit sig att bidra med 3 respektive 1,5 miljon per år vardera. Samarbetsavtalet gäller tom 2016. Den årliga kostnaden för drift, förvaltning och användarstöd för Ledningskollen är idag ca 5 miljoner. Därutöver har det tillkommit kostnad för vidareutveckling och uppdatering av tjänsten som sedan den nationella lanseringen 2010, har legat på ca 4-5 miljoner/år.

Huvudsyftet för åtgärder som bekostas med beredskapsavgiften är att dessa åtgärder ska bidra till att minska påfrestningar på elektroniska kommunikationer och därmed också på samhället vid svåra påfrestningar t.ex. i form av avgrävning av fiber. Om PTS blir den myndighet som ska ansvara för centrala informationspunkten, och man väljer att utnyttja viss funktionalitet i det etablerade systemet Ledningskollen, innebär detta att användningen av Ledningskollen kommer att utvidgas till att även underlätta och främja utbyggnaden av bredband. Det innebär att kostnader för Ledningskollen kan behöva fördelas på både beredskapsavgiften och på den nya avgiften som framgår av förslaget, i syftet att säkerställa att beredskapsavgiften används enligt lagen. Finansiering av de funktioner m.m. som föreslås i promemorian kan därför behöva ta en del av Ledningskollens framtida kostnader.

Konsekvensen för tjänsten och dess användning, om förslaget genomförs enligt promemorian, är svår att förutse. Men det kan t.ex. innebära att viss befintlig funktionalitet behöver justeras eller läggas till och att trycket på Ledningskollens system och användarstöd kan öka, med ökade kostnader som följd. Det kommer delvis vara olika kollektiv som betalar beredskapsavgiften och den nya avgiften för utbyggnadsdirektivet. Beredskapsavgiften betalas av alla som är anmälda till PTS för tillhandahållande av nät eller för tillhandahållande av

tjänster och som har en årsomsättning över 30 miljoner kronor. Avgiften för de nya funktioner som införs till följd av utbyggnadsdirektivet föreslås endast betalas av de som är anmälda för att tillhandahålla nät. Uppstår behov av framtida justeringar, tillägg eller behov av utökad kapacitet av den plattform, resurser, personal eller liknande som Ledningskollen har idag, till följd av att denna föreslås som central informationspunkt, är PTS bedömning att avsikten är att dessa kostnader ska bäras av den avgift för informationspunkten som framgår av promemorian.

2.9 Krav på sekretess till skydd för enskildas affärs- och driftsförhållanden kan kräva författningsändringar

PTS bedömning: PTS bedömer att det kan behövas författningsändringar för att tillgodose rimliga krav på sekretess för uppgifter om enskildas affärs- och driftsförhållanden.

PTS vill lyfta fram behovet av att överväga författningsändringar för att den verksamhet som enligt förslaget tillförs PTS ska kunna behandla känsliga uppgifter med sekretesskydd. Genom det förslag till lagstiftning som nu föreslås i promemorian utvidgas PTS uppgifter på ett sådant sätt att det inte är givet att den nuvarande sekretessregleringen är tillräcklig för att skydda uppgifter om enskildas affärs- och driftsförhållanden.

Sekretess gäller idag hos PTS bl.a. för vissa uppgifter om en enskilds affärs- eller driftsförhållanden genom regleringen i 30 kap. 23 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL), tillsammans med 9 § i Offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) (OSF) och dess bilaga, p. 99. Denna sekretess gäller dock endast utredning, tillståndsgivning och tillsyn.

PTS bedömer därför att p. 99 i bilagan till OSF kan behöva utvidgas till att också omfatta tvistlösning hos PTS. För att möjliggöra detta kan också uppgiften tvistlösning behöva föras in i uppräknningen i 30 kap. 23 § 1 st. OSL. Motsvarande överväganden vad gäller skyddet för uppgifter i den centrala informationspunkten kan också vara nödvändiga.

3 Författningsgenomgång

PTS bedömning: Följande bestämmelser bedömer PTS behöver justeras för att anpassa lagförslagen bättre till de behov som PTS ser vad gäller bredbandsutbyggnaden i Sverige.

3.1 Förslaget till lag om åtgärder för billigare utbyggnad av bredbandsnät

Promemorians förslag

PTS förslag

1 kap.

<p>2 § I denna lag avses med <i>bredbandsnät</i>: elektroniskt kommunikationsnät som kan leverera tjänster för bredband med hastighet om minst 30 Mbit/s, <i>bredbandsutbyggare</i>: den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät och som avser att anlägga eller bygga ut ett bredbandsnät, <i>fysisk infrastruktur</i>: passiva nätdelar som är avsedda att rymma andra nätdelar utan att själva bli aktiva, såsom kanalisationer, master, tillsynsbrunnar, kopplingsskåp, byggnader, ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar, <i>nätinnehavare</i>: den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät eller en infrastruktur avsedd för tillhandahållandet av</p> <ol style="list-style-type: none">1. en transporttjänst eller2. en tjänst för produktion, transport eller distribution av gas, el, uppvärmning eller vatten.	<p>2 § I denna lag avses med <i>bredbandsnät</i>: elektroniskt kommunikationsnät som kan leverera tjänster för bredband med hastighet om minst 30 Mbit/s, <i>bredbandsutbyggare</i>: den som avser att anlägga eller bygga ut ett bredbandsnät, <i>fysisk infrastruktur</i>: passiva nätdelar som är avsedda att rymma andra nätdelar utan att själva bli aktiva, såsom kanalisationer, master, tillsynsbrunnar, kopplingsskåp, byggnader, ingångar till byggnader, antenninstallationer, torn och stolpar, <i>nätinnehavare</i>: den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät eller en infrastruktur avsedd för tillhandahållandet av</p> <ol style="list-style-type: none">1. en transporttjänst eller2. en tjänst för produktion, transport eller distribution av gas, el, uppvärmning eller vatten.
--	---

PTS föreslår en förändring i definitionen av bredbandsutbyggare. Enligt direktivet (Art 3) omfattas ”företag som tillhandahåller eller har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät” av rättigheter till bl.a. tillträde.

I Sverige krävs inget tillstånd för att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät. Att som föreslås i promemorian begränsa definitionen till att enbart rymma de aktörer som redan innan tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät innebär en begränsning av rättigheterna i förhållande till direktivets ordalydelse. Med en sådan begränsning är det dels tveksamt om implementeringen kan anses uppfylla direktivets krav, dels innebär det sannolikt att tvistlösningsmyndigheten kan tvingas att genom tolkning utvidga definitionen för att överensstämma med direktivets ordalydelse. Då skulle kretsen av bredbandsutbyggare sannolikt komma att utvidgas i praxis. Ett exempel på en typ av aktör som inte ryms inom den föreslagna formuleringen är byalag som bygger bredbandsnät på glesbygden. Mycket starka utbyggnadsskäl talar för att dessa bör omfattas av de rättigheter som följer av att definitionen vidgas (se avsnitt 2.3 ovan). PTS kan inte se några negativa konsekvenser av att definitionen utvidgas på det sätt som föreslås.

PTS vill också lyfta fram att ordformen ”-utbyggare” är ovanlig och kan uppfattas som svårtolkad. Språkligt kan den möjligen tolkas som att t.ex. entreprenörer som sköter själva byggnadsarbeten omfattas av direktivet.

2 kap.

<p>1 § En nätinnehavare ska mot marknadsmässig ersättning och på skäliga villkor i övrigt medge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran av en bredbandsutbyggare.</p> <p>Nätinnehavaren får neka sådant tillträde om det inte är rimligt att begäran medges med hänvisning till omständigheter såsom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. den fysiska infrastrukturens tekniska lämplighet för tillträde, 2. brist på utrymme i den fysiska infrastrukturen, 3. personlig säkerhet och folkhälsa, 4. risk för skada för allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt, 5. driftsäkerhet för befintligt nät, 6. risk för att andra tjänster som infrastrukturen används för störs, eller 7. tillgång till alternativt tillträde som nätinnehavaren erbjuder på skäliga 	<p>1 § En nätinnehavare ska <i>på rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor</i>, medge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran av en bredbandsutbyggare.</p> <p>Nätinnehavaren får neka sådant tillträde om det inte är rimligt att begäran medges med hänvisning till omständigheter såsom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. den fysiska infrastrukturens tekniska lämplighet för tillträde, 2. brist på utrymme i den fysiska infrastrukturen, 3. personlig säkerhet och folkhälsa, 4. risk för skada för allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt, 5. driftsäkerhet för befintligt nät, 6. risk för att andra tjänster som infrastrukturen används för störs, eller 7. tillgång till alternativt tillträde som <i>uppfyller de behov som en bredbandsutbyggare har och</i> som nätinnehavaren erbjuder på skäliga villkor.
--	--

villkor.	
----------	--

PTS föreslår att två förändringar görs i 2 kap. 1 § i förslaget till lag om åtgärder för billigare utbyggnad av bredbandsnät. Båda förändringarna syftar till att bättre följa direktivets text, samt att anpassa bestämmelserna så att de fungerar givet förutsättningarna på den svenska telekommarknaden. Den första förändringen gäller prisvillkor vid beviljande av tillträde (se ovan avsnitt 2.5). Den andra förändringen gäller bestämmelsens andra stycke, p. 7. (se ovan avsnitt 2.1).

3 kap.

<p>1 § En nätinnehavare som utför ett bygg- eller anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel ska på skäligena villkor medge samordning av projektet och en bredbandsutbyggares projekt, om bredbandsutbyggaren begär det. Nätinnehavaren får neka samordning om det inte är rimligt att begäran medges. Skyldigheten enligt första stycket gäller inte bygg- och anläggningsprojekt</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. av mindre betydelse, 2. som avser fysisk infrastruktur som stöder samhällsviktig verksamhet och verksamhetens funktion kan påverkas negativt av en samordning, eller 3. om en samordning kan skada allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt. 	<p>1 § En nätinnehavare <i>som är en offentlig aktör eller</i> som utför ett bygg- eller anläggningsprojekt som finansieras helt eller delvis med offentliga medel, ska på skäligena villkor medge samordning av projektet och en bredbandsutbyggares projekt, om bredbandsutbyggaren begär det. Nätinnehavaren får neka samordning om det inte är rimligt att begäran medges. Skyldigheten enligt första stycket gäller inte bygg- och anläggningsprojekt</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. av mindre betydelse, 2. som avser fysisk infrastruktur som stöder samhällsviktig verksamhet och verksamhetens funktion kan påverkas negativt av en samordning, eller 3. om en samordning kan skada allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.
---	---

Förslaget till förändring medför att skyldigheten att samordna bygg- och anläggningsprojekt utvidgas i relation till förslaget i promemorian för sådana nätinnehavare som är offentliga aktörer. Med offentlig aktör avses t.ex. statliga myndigheter, kommunala förvaltningar eller bolag och andra organisationer som helt eller på ett avgörande sätt kontrolleras av det allmänna. Bakgrunden till och syftet med denna förändring framgår ovan (avsnitt 2.5).

4 och 5 kap.

<p>4 kap. 10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälda enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation att betala avgift för informationspunkten. Avgifterna disponeras av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer.</p> <p>5 kap.</p> <p>3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälda enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation att betala avgift för tvistlösning enligt denna lag. Avgifterna disponeras av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer.</p> <p>6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälda enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation att betala avgift för tillsyn enligt denna lag. Avgifterna disponeras av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer.</p>	<p>5 kap.</p> <p>3 § <i>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät som är anmälda enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation att betala avgift. Avgifterna ska sammantaget motsvara de kostnader som myndigheten har för sin verksamhet enligt denna lag. Avgifterna disponeras av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer.</i></p>
---	--

PTS bedömer att det inte behövs tre olika bemyndiganden att meddela föreskrifter för att täcka myndighetens kostnader för verksamheten enligt denna lag (se vidare avsnitt 2.7 ovan). Om uppgifter som PTS behöver utföra inte

omfattas av de föreslagna reglerna finns en risk att dessa helt saknar finansiering.

3.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

4 kap.

<p>13 b § Den som äger eller annars råder över fysisk infrastruktur för elektronisk kommunikation i en byggnad är skyldig att, mot marknadsmässig ersättning och på skäliga villkor i övrigt, uppfylla rimliga krav på tillträde till infrastrukturen för anläggning av ett elektroniskt kommunikationsnät med hög kapacitet. Skyldigheten gäller endast om anläggning av ytterligare infrastruktur bedöms olönsam eller fysiskt ogenomförbar. Skyldigheten i första stycket gäller inte om tillträde redan ges till ett befintligt elektroniskt kommunikationsnät i byggnaden med hög kapacitet på skäliga villkor och slutanvändarna inte kan anses gynnas av ett tillträde till byggnadens fysiska infrastruktur för elektronisk kommunikation. ersättning och på villkor att operatören begränsar inverkan på byggnaden.</p>	<p>13 b § Den som äger eller annars råder över fysisk infrastruktur för elektronisk kommunikation i en byggnad är skyldig att, <i>på rättvisa och rimliga villkor, inklusive prisvillkor</i> uppfylla rimliga krav på tillträde till infrastrukturen för anläggning av ett elektroniskt kommunikationsnät med hög kapacitet. Skyldigheten gäller endast om anläggning av ytterligare infrastruktur bedöms olönsam eller fysiskt ogenomförbar. Skyldigheten i första stycket gäller inte om tillträde redan ges till ett befintligt elektroniskt kommunikationsnät i byggnaden med hög kapacitet på skäliga villkor och slutanvändarna inte kan anses gynnas av ett tillträde till byggnadens fysiska infrastruktur för elektronisk kommunikation. <u>[alt. om ej tas bort</u> Skyldigheten i första stycket gäller inte om <i>fysiskt</i> tillträde redan ges till ett befintligt elektroniskt kommunikationsnät i byggnaden med hög kapacitet på skäliga villkor och slutanvändarna inte kan anses gynnas av ett tillträde till byggnadens fysiska infrastruktur för elektronisk kommunikation.]</p>
---	--

PTS föreslår att förslaget till 4 kap. 13 b § ändras i två avseenden. Den första ändringen gäller villkoren vid tillträde, inklusive pris. I den delen anser PTS att direktivets skrivning om rättvisa och rimliga villkor har bättre förutsättningar att fungera (se avsnitt 2.5.2 ovan). Den andra ändringen gäller det undantag som föreslås implementeras. I första hand föreslår PTS att undantaget tas bort helt, då det bedöms ha mer negativa än positiva konsekvenser att införa detta (se avsnitt 2.2 ovan). Om undantaget ändå införs bör det dock formuleras på ett sådant sätt att enbart ett fysiskt tillträde till fastighetens befintliga nätverks ledningar kan vara skäl för att neka tillträde till passiv infrastruktur, då tillträde på infrastrukturnivå sannolikt ger en lägre kostnad och bättre förutsättningar för konkurrens med slutkundstjänster med högre kvalitet.